uren verder, in de afde-
sychotische patiënten,
chil tussen personeel en
rden plots duidelijk.
daguur en de patiënten
men in de gemeen-
nte. Sommigen staan in
oelloos bijeen. Anderen
chzelf gekeerd tegen de
de zetels.
een mistgordijn in zaal,
rdt er gerookt. „Deze
den aan allerlei ziektes:
ingswaanzin, schizofre-
gt Daillet. „In deze afde-
ven de minst gevaarlij-
heerden. Psychotische
zijn relatief gemakkelijk
De therapieën en medi-
zijn de jongste jaren
erd. Maar zet deze
een gewone gevange-
der behandeling en hun
toestand zal steeds
orden. Dikwijls eindigt
ting met zelfmoord."
un geneesmiddelen
en, kunnen de meesten
l moeilijkheden functi-
de maatschappij", zegt
verplegers die dage-
afdeling werkt. „Maar
t niet, dan is het gevaar
llen erg groot."
directeur Daillet zijn
toont, stromen de pa-
hem toe. Allemaal heb-
een prangend pro-
een enkele arts wil mij
ijft een van hen met
alen. En een jongeman
ar of twintig, die kort
e toelating had gekre-
kele dagen naar huis te
bsoluut vertellen dat hij
eldig heeft gedragen.

geïnterneerde patiënt alleen of onder begeleiding naar buiten mag. Niet wij."

Even verderop wordt hij opnieuw aangeklampt door een jongeman. Voor een serieus probleem, blijkt. „Ik ben helemaal klaar om weer alleen te gaan wonen. Ik moet alleen een project voor begeleid wonen vinden dat mij wil opnemen. Maar als ze horen dat ik van Les Marronniers kom, wil niemand mij hebben", klaagt de jongeman.

Daillet schrikt er niet van. „Dat is een van de pijnlijke gevolgen van al die negatieve publiciteit vorig jaar. Veel sociale organisaties hebben schrik om ex-geïnterneerden op te nemen."

Ondertussen zitten er veertig psychiatrische patiënten in diverse gevangenissen te wachten tot er in Les Marronniers een plaats vrijkomt. „De druk van het ministerie van Justitie om meer mensen op te nemen, is groot", zegt Daillet. „Ik hou de boot af, want meer patiënten betekent ook meer risico. Toch heb ik een oude slaapzaal van zes bedden weer moeten openen. En dat terwijl we de jongste jaren streven naar de afbouw van slaapzalen."

Als hij ons de tweede afdeling binnenleidt, zegt Daillet: „Hier zitten de meer agressieve patiënten. De *casseurs*." Enkele ruitjes in een deur bij de ingang zijn kapotgeslagen. De dader, een grote man met een wilde blik, heeft er een blauw oog aan overgehouden. De man loopt op Daillet toe, met wilde gebaren en onverstaanbare kreten. „Hij wil de toelating om buiten te fietsen. Maar hij is er nog

heb mij heel wat andere dingen ontzegd."

Uit niets valt af te leiden dat de man iets ernstigs op zijn geweten heeft. Het ziet er een doodgewone veertiger uit. Ook de andere mannen op de gang zien er niet speciaal gevaarlijk of ongewoon uit. „Maar toch zijn sommigen van hen echt gevaarlijk", zegt Daillet. „Deze patiënten zien eruit en gedragen zich als normale mensen, maar ze hebben ernstige persoonlijkheidsstoornissen. Ze vertonen sterk anti-sociaal gedrag, dikwijls al van in hun kindertijd. Bovendien zijn het *koude* mensen, ze hebben geen gevoelens voor anderen, ze manipuleren,..."

Films zoals Hannibal hebben ervoor gezorgd dat psychopaten bijna automatisch gelijkgesteld worden met moordenaars. „Maar het is slechts een klein deel dat moorden of verkrachtingen pleegt. De meesten werden geïnterneerd na diefstallen, gevallen van oplichting, diefstallen met geweld,.. Een goede therapie voor psychopaten hebben we nog niet", geeft Daillet toe. „We zoeken ernaar en we wisselen informatie uit met andere inrichtingen in onder meer Canada. Het is een moeizame zoektocht."

„Maar het is altijd onze betrachting de patiënten te reïntegreren in de maatschappij. We proberen daarbij elk risico ter vermijden. Maar het is zoals in de luchtvaart: zelfs bij de beste luchtvaartmaatschappij kan er eens een vliegtuig neerstorten. Ook wij kunnen niet honderd procent uitsluiten dat een van onze patiënten zal hervallen." **(sdb)**

21/04/01 De Standaard 0104

5

Niet straffen, maar genezen

DOORNIK — Een patiënt die een Franse studente vermoordt terwijl hij even naar buiten mag. Een andere patiënt die zich schuldig maakt aan een brutale verkrachting. Daarbovenop een recordaantal ontsnappingen. De reputatie van het psychiatrisch ziekenhuis Les Marronniers in Doornik kreeg vorig jaar zware klappen. In het ziekenhuis zijn ongeveer 350 geïnterneerden uit Wallonië opgesloten. Het gerecht oordeelde dat ze niet verantwoordelijk zijn voor hun misdrijven.

We dansen hier op een slappe koord", zegt directeur Alexandre Daillet van *Les Marronniers*, terwijl hij ons rondleidt. „We zoeken een evenwicht tussen de veiligheid van de maatschappij en de geleidelijke reïntegratie van de patiënten. Maar we kunnen niet elk risico uitsluiten. We hebben geen kristallen bol."

„We zijn volop bezig met een grondige renovatie. Je zal overal werkluiden zien. Het zijn gemengde groepjes van personeelsleden en patiënten. En ik zeg niet wie patiënt is en wie niet. Dat is mijn geheim", zegt de psychiater.

„De komst van de directeur is altijd een evenement", zegt Daillet. „Ik kan hier tot 22 uur vanavond blijven en dan nog zullen niet alle vragen gesteld zijn. Zo krijg ik dagelijks ook zeker vijftien brieven van patiënten. Een van hen nodigde me zelfs uit samen iets te eten in een restaurant. Ik heb maar laten weten dat ik jammer genoeg verhinderd was."

Les Marronniers verzorgt een derde van geïnterneerden in België

Dat aanklampen is minder onschuldig dan het lijkt. „Sommige patiënten zetten ons onder druk om een uitgangspermissie te krijgen. Ze gebruiken zelfs fysieke ons verschuilen achter de commissies ter bescherming van de maatschappij. Het zijn die commissies die beslissen wat er met geïnterneerden moet gebeuren. Ze zoeken een inrichting, beslissen over een vrijlating... Zij bepalen of een

niet klaar voor", legt een van de verplegers uit. De man blijkt doorstorm.

De „gevaarlijke" patiënten hebben niet noodzakelijk de zwaarste misdrijven gepleegd. „De misdrijven, hoe erg die ook waren, spelen bij ons geen rol, wel het ziektebeeld." De idee achter internering is dat de betrokkenen door hun geestelijke toestand niet verantwoordelijk zijn voor de misdrijven die ze pleegden. Ze moeten genezen worden, niet gestraft.

Ook de psychopaten hebben een eigen afdeling. Er hangt een andere sfeer. Niets laat vermoeden dat er psychiatrische patiënten verblijven.

„Mogen we eens kijken in je kamer?", vraagt Daillet aan een van de patiënten, die trekkend aan een pijp in de gang naar buiten staat te kijken. De man haalt zijn schouders op en trekt de deur open. Hij heeft zijn cel huiselijk en gezellig ingericht. Aan luxe geen gebrek. Er staat een televisie, een computer, een scanner... „Maar je moet niet denken dat ik dat hier allemaal gekregen heb", knort de eigenaar. „Ik heb er mijn rug voor krom gewerkt in de wasserij en ik